

Projekto užsakovas:

Šakių rajono savivaldybės administracijos direktorius

Projekto numeris:

140170103-BPL

Projekto pavadinimas:

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas
SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Projekto vadovė:

Marija Burinskienė, At. Nr. 2494

www.taemgroup.lt

PROJEKTO PAVADINIMAS

ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

UŽSAKOVAS

ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

Bažnyčios g. 4, Šakiai, tel. 8 (345) 60750, faks. 8 (345) 60 200

140170103-BPL

	Pareigos, At. Nr.	Vardas Pavardė	Parašas	Data
<i>TAEM URBANISTAI, UAB Smolensko g. 10, Vilnius Tel. +370 5 278 8433, Faks. +370 5 278 8789 www.taemgroup.lt</i>	Direktorius	Donatas Misiūnas		
	Projekto vadovė At. Nr. 2494	Marija Burinskienė		
	Urbanistinės dalies, žemės naudojimo dalies vadovas At. Nr. ATP 1251	Jurgis Zagorskas		
	Kultūros paveldo dalies vadovė At. Nr. 3669	Jūratė Jurevičienė		
	Socialinė, infrastruktūros dalis	Andrius Barauskas		
	Kraštovaizdžio specialistas, gamtinės, rekreacinės turizmo dalies vadovas	Ričardas Skorupskas		
	GIS inžinierius	Andrius Barauskas		

Metai: 2016 m.

Projekto vadovė: Marija Burinskienė

Projekto užsakovas
Šakių rajono savivaldybės
administracijos direktorius

TURINYS

1. ĮVADAS.....	4
2. BENDROSIOS NUOSTATOS (KONCEPCIJOS SPRENDINIAI).....	7
3. BENDROJO PLANO SPRENDINIAI.....	12
4. SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS.....	19
4.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	19
4.2. Poveikis ekonominei aplinkai	20
4.3. Poveikis socialinei aplinkai	21
4.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	22
4.5. Poveikis krašto apsaugai ir kitoms sritims, susijusioms su nacionaliniu saugumu	25
5. SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS (SANTRAUKA)	26
5.1. Trumpa informacija apie planą	26
5.2. Apibendrintas poveikio vertinimas	31

1. ĮVADAS

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas rengiamas savivaldybės tarybos sprendimo keisti bendrąjį planą pagrindu. Bendrajame plane nagrinėjamos dalys apima socialinės, ekonominės aplinkos, gyventojų skaičiaus kaitos, gyvenamųjų vietovių sistemos formavimo, gamtinės aplinkos, rekreacijos ir turizmo, susisiekimo, inžinerinės infrastruktūros analizę ir pasiūlymus tolimesnei rajono vystymosi kryptims.

Bendrajame plane sprendžiami uždaviniai apima teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptių formavimo; planuojamos teritorijos urbanistinės struktūros, socialinės ir inžinerinės infrastruktūros optimizavimo; racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros vertybių, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemonių klausimus.

Rengiant bendrojo plano keitimą buvo atlikta išsami teritorijų planavimo dokumentų, aktualių ir galiojančių planuojamoje teritorijoje, analizė bei įvertinti strateginiai dokumentai: Šakių rajono savivaldybės 2011-2017 m. strateginis plėtros planas, Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, Marijampolės apskrities teritorijos bendrasis planas, Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, Šakių miesto su priemiesčiais bendrasis planas su GIS sistema, Šakių rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų schema M 1:60000, Šakių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, Šakių rajono degalinių išdėstymo schemos papildymo specialusis planas, rajono gyvenamųjų vietovių bendrieji planai ir kt. dokumentai.

Planavimo tikslai, nustatyti Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programoje, apėmė žemiau išvardintus uždavinius:

- 1) koreguoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio zonavimo ir erdvinio vystymo kryptis, išanalizuoti urbanizuojamų teritorijų poreikį ir nustatyti jų tvarkymo ir naudojimo reglamentus;
- 2) optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, (teritorijos gyvenamųjų vietovių sistema – savivaldybės urbanistinių centrų sistema ir jų funkciniai ryšiai, jų vystymosi galimybės ir prioritetinės veiklos kryptys);
- 3) numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones, esant reikalui būtina atlikti tyrimus ir galimybių studijas;
- 4) suformuoti savivaldybės teritorijos vystymosi koncepciją (bus atliekamas koncepcijos nepriklausomas vertinimas);

- 5) koreguoti teritorijos tvarkymo, naudojimo, aplinkosaugos, kraštovaizdžio, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, urbanistinius, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo, visuomenės sveikatos apsaugos privalomuosius reikalavimus ir prioritetus;
- 6) numatyti visuomeninės paskirties ir pramonės teritorijas savivaldybės poreikiams tenkinti, optimizuoti numatytas intensyvaus užstatymo teritorijas prie miestų ir miestelių;
- 7) atlikti Šakių rajono teritorijos bendrojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimą;
- 8) atlikti patvirtintų teritorijų bendrųjų, specialiųjų planų, nacionalinių ir regioninių strategijų ir programų analizę, bei integruoti jų sprendinius į bendrojo plano apimtį;
- 9) formuoti miškų ir želdynų sistemas, numatyti užstatytų teritorijų gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones;
- 10) plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą, atsižvelgiant į visuomenės poreikius ir viešąjį interesą;
- 11) sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
- 12) derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių ir savivaldybės interesus dėl teritorijų naudojimo ir veiklos plėtojimo sąlygų;
- 13) urbanistiniu, valstybiniu ar viešojo intereso požiūriu reikšmingų objektų planavimo atvejais bus rengiamas konkursas geriausiai urbanistinei idėjai atrinkti;
- 14) planuojamas laikotarpis – 10 m.;
- 15) detalizuoti atitinkamo aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
- 16) atlikti teritorinių, erdvių struktūrų, jų elementų būklės ir raidos analizę bei įvertinimą;
- 17) detalizuoti teritorijos naudojimo erdvinės struktūros elementus nustatant atskirų gamtinio karkaso struktūrų ir jų elementų, atskirųjų želdynų ribas, viešąsias erdves; gamtinio karkaso sistemą papildyti vietinės reikšmės gamtiniu karkasu su į jo sudėtį įeinančiu ekologiniu tinklu ir atskirai želdynais.

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimo ataskaita rengiama vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2004 m. liepos 16 d. LR vyriausybės nutarimu Nr. 920 ir vėlesniais teisės akto pakeitimais.

Vertinimo tikslas – reglamentuoti teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimą, kad derinančios ir tvirtinančios teritorijų planavimo dokumentų sprendinius institucijos

galėtų atsižvelgti į galimas jų įgyvendinimo pasekmes ir tai užtikrintų gerą priimamų sprendimų kokybę.

2. BENDROSIOS NUOSTATOS (KONCEPCIJOS SPRENDINIAI)

Rengiant Šakių rajono bendrojo plano pakeitimo (korektūros) koncepciją, buvo vadovautasi esamos Šakių rajono teritorijos esamos būklės analizės stadijos metu atliktų darbų rezultatais, atsižvelgta į Marijampolės apskrities teritorijos bendrojo plano nuostatas, įvertintas 2008 metų Šakių rajono bendrasis planas ir jo sprendinių aktualumas bei įvykdymas.

Koncepcijos rengimo metu įvertinta Šakių rajono teritorijos esama būklė, nustatytos teritorijos raidos problemos ir probleminiai arealai, svarbiausios Šakių rajono teritorijos plėtros prielaidos, suformuluota pagrindinių rajono raidos kryptių ir tikslų sistema, nustatyti teritorijos planinės ir erdvinės struktūros plėtros principai, teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai, tvarkymo, reglamentavimo, naudojimo ir apsaugos principai.

Koncepcijos rengimo stadijoje parengti du bendrojo plano koncepcijos variantai, numatant skirtingas gyvenamųjų vietovių kategorijas.

Teritorijos erdvinė plėtra

Urbanistinei Šakių rajono struktūrai formuoti pagrindą sudaro esami nedideli, kompaktiški, turintys architektūrinį savitumą miesteliai, esantys Šakių miesto įtakos zonoje ar prie pagrindinių susisiekimo ašių. Miestelius siūloma tinkamai socialiai įrengti, užtikrinti saugią, patogią ir kokybišką gyvenamąją aplinką.

Plėtros prioritetai skiriami tiems miesteliams, kurie turi pakankamai gyventojų socialinei infrastruktūrai (mokykloms, vaikų darželiams, sveikatos priežiūros įstaigoms) išlaikyti.

Koncepcijoje nustatomos gairės Šakių rajono teritorijos gyvenamųjų sistemų raidai ir erdvinei plėtrai. Plėtojant gyvenviečių sistemą, nustatytos gyvenviečių kategorijos ir plėtros tipai. Erdvinę plėtrą formuoja žemės naudojimo reglamentai ir numatytos urbanistinės plėtros ašys bei kitos teritorijos.

Išanalizavus esamą ekonominę rajono situaciją ir įvertinus planuojamoje teritorijoje esamus išteklius ir plėtros potencialą, koncepcijoje numatytas svarbiausios ūkio veiklos – žemės ūkio – palaikymas (stiprinimas), didinant rajono žemės ūkio gamybos konkurencingumą bei ekologinių ūkių plėtrą. Paslaugas kaimo gyventojams, ūkininkams ir kitiems ūkio subjektams pirmiausia siūloma plėtoti seniūnijų centruose (Barzduose, Gelgaudiškyje, Griškabūdyje, Kiduliuose, Kriūkuose, Kudirkos Naumiestyje, Lekėčiuose, Lukšiuose, Plokščiuose, Sintautuose, Slavikuose, Sudarge, Šakiuose, Žvirgždaičiuose), taip pat mažesnėse kaimiškosiose gyvenvietėse: Baltrušiai, Bliuviškiai, Bizieriai, Būbleliai, Degutinė, Gerdžiūnai, Giedručiai, Girėnai, Gotlybiškiai, Ilguva, Janukiškiai, Liepalotai, Paluobiai, Panoviai, Pervazninkai, Skaistakaimis, Užsieniai, Veršiai, Voveriai, Žygėnai.

Ateityje šalia šiuo metu stipriausio regiono plėtros centro Šakių, siūloma stiprinti Gelgaudiškio ir Kudirkos Naumiesčio miestų kaip plėtros centrų statusą.

Darniai rajono plėtrai svarbūs yra koncepcijoje numatomi rajono plėtos pcentriai, kurie dekoncentruotų plėtos potencialą rajono teritorijoje ir būtų svarbiais vietinės reikšmės aptarnavimo centrais.

Gamtinių išteklių naudojimas

Koncepcijoje formuojamos gamtinio karkaso ašys ir arealai, kurių viena iš paskirčių suformuoti pastovų ekologinį kompensavimą atliekančių ir tarpusavyje besijungiančių teritorijų tinklą, tuo pačiu numatydama kiek kitokius žemės, miškų ūkio ir kitos paskirties žemės naudojimo reglamentus. Numatyti reglamentai susiję su intensyvesne išlikusių teritorijos resursų apsauga miškų ūkio teritorijoje, ar su jų atkūrimo priemonėmis žemės ūkio ir urbanizuotose rajono teritorijos teritorijose. Teritorijoje lokalizuotas gamtinis karkasas apjungia didžiąją dalį Šakių rajone esančių saugomų teritorijų: Panemunių regioninį parką, Liekės ir Jotijos hidrografinius draustinius, Novaraisčio ornitologinį, Baltkojų pedologinį, Europos saugomų teritorijų tinklo “Natura 2000” ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas, tai pat integruoja daug miškingų ir dar daugiau bemiškių – intensyviai agrarizuotų teritorijų, kurių tausojantis naudojimas itin svarbus siekiant išlaikyti rajono teritorijos ekologinę pusiausvyrą.

Perspektyviomis naudingųjų iškasenų gavybos ir su ja susijusios pramonės teritorijoms priskirtini plotai šiaurės vakarinėje rajono dalyje tarp Kidulių, Žygėnų ir Gelgaudiškio.

Siekiant mažinti centrinėje ir pietinėje rajono dalyje ypač intensyviai besireiškiančią pasklidąją taršą iš žemės ūkio teritorijų, būtina užtikrinti su gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo didinimu susijusių priemonių realizavimą. Tas ypač aktualu migracijos koridorių teritorijose, kurios lokalizuotos agrarinėse plynėse.

Ūkio plėtra

Intensyviau plėtoti SVV siūloma tose gyvenamosiose vietovėse, ar jų prieigoje, kuriose gyventojų neigiamas prieaugis yra mažiausias. Taip būtų užtikrintas verslo paslaugų poreikis, nesudarysiantis prielaidų patirti nuostolius dėl galimai nepasiteisinsiančių verslo paslaugų kūrimo gyvenamosiose vietovėse, kurių teritorijoje gyventojų skaičius mažėja ženkliau, lyginant su kitomis Šakių rajono savivaldybės gyvenamosiomis vietovėmis. Gyvenamosios vietovės, kuriose siūloma intensyviau vystyti verslo paslaugas: Gelgaudiškio m., Kidulių k. (priežastis – ryšio su gretimomis Jurbarko rajono gyvenamosiomis vietovėmis stiprinimas, traukos į Šakių rajono savivaldybę didinimas), Kudirkos Naumiestis, Lekėčių mstl., Lukšių mstl., Šakių m., Kriūkų mstl., esančio rekreacijos plėtos teritorijoje. Šios gyvenamosios vietovės buvo atrinktos įvertinant gyventojų skaičiaus pokyčius, esamą gyventojų skaičių, institucinį gyvenamosios vietovės aprūpinimą bei bendroju planu nustatomą vietovės ir jos gretimybių reikšmingumą.

Rajone ir toliau svarbiausia ūkine veikla išlieka – žemės ūkis, todėl siūlomas jo palaikymas (stiprinimas), didinant rajono žemės ūkio gamybos konkurencingumą bei ekologinių ūkių plėtrą. Šiuo požiūriu svarbu yra pakankamai išplėtoti objektų, teikiančių paslaugas (konsultacines, finansines, socialines ir kt.) ūkininkams ir kaimo gyventojams, tinklą. Paslaugos kaimo

gyventojams, ūkininkams ir kitiems ūkio subjektams pirmiausia siūloma plėtoti seniūnijų centruose (Barzduose, Gelgaudiškyje, Griškabūdyje, Kiduliuose, Kriūkuose, Kudirkos Naumiestyje, Lekėčiuose, Lukšiuose, Plokščiuose, Sintautuose, Slavikuose, Sudarge, Šakiuose, Žvirgždaičiuose), kuriuose koncentruojasi didžioji dalis kaimo gyventojų; taip pat mažesnėse kaimiškosiose gyvenvietėse: Baltrušiai, Bliuviškiai, Bizieriai, Būbleliai, Degutinė, Gerdžiūnai, Giedručiai, Girėnai, Gotlybiškiai, Ilguva, Janukiškiai, Liepalotai, Paluobiai, Panoviai, Pervazninkai, Skaistakaimis, Užsieniai, Veršiai, Voveriai, Žygėnai.

Rajono teritorijoje naujų pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtra numatoma infrastruktūros ir pramonės plėtros centruose – Šakiuose, Gelgaudiškyje, Kudirkos Naumiestyje, Lukšiuose ir Griškabūdyje. Teritorijos, kuriose siūloma plėtoti pramonę ir smulkų bei vidutinį verslą yra numatomos Šakių - Lukšių ir Šakių - Sintautų kryptimis.

Kaimo plėtros centrai planuojami Bizieriuose, Griškabūdyje, Panoviuose ir Sintautuose. Šių centrų paskirtis plėtoti rajoninę ar lokalią viešojo susisiekimo sistemą, tankinti ir apjungti vietinių ir rajoninių kelių tinklą, užtikrinant laisvą prekių ir paslaugų judėjimą kaimo vietovių lygmenyje.

Turizmas ir rekreacija

Didelio rekreacinio potencialo arealas, kaip nurodyta LR teritorijos bendrajame plane, yra nacionalinės svarbos Kauno – Jurbarko rekreacinė sistema, kurios nemaža dalis yra Šakių rajono savivaldybės teritorijoje. Tačiau intensyvios rekreacijos plėtrą Šakių rajono šiaurinėje dalyje (ties Nemunu) riboja gamtinės ašys su išvystytu saugomų teritorijų tinklu. Turizmo ir rekreacijos infrastruktūros išvystymui numatomi mažųjų laivų uostas Kriūkuose ir stacionarus Nemuno upės uostas Gelgaudiškyje, taip pat lynų kelias Gelgaudiškis – Vytėnai.

Šakių rajonas nepasizymi rekreacijai tinkamų vandens telkinių gausa, todėl siekiant išnaudoti negausų centrinės ir pietinės rajono teritorijos rekreacinį potencialą koncepcijoje šalia esamų dirbtinių (tvenkinių) ir natūralių vandentėkmių (upelių) bei kitų rekreacinės traukos objektų numatomos rekreacinės plėtros teritorijos, kuriose plėtotina intensyvi rekreacija su laisvalaikio paslaugų pakraipa (paplūdimiais, kempingais, vasaros renginių teritorijomis, trumpalaikio bei ilgalaikio poilsio pastatų kompleksais).

Aplink upes formuojamos mažųjų upių turizmo plėtros zonos, į kurias įtraukiamos ir saugomos teritorijos, kuriose vystoma ribota, daugiausia sezoninė turizmo veikla (Aukšpirtos ir Novos hidrografiniai draustiniai, Šešupės kraštovaizdžio draustinis). Turizmo plėtros zonoms suteikiama kaimo ir vandens turizmo plėtros pakraipa, jų kryptys sutampa su pagrindinėmis turistų srautų kryptimis ir nurodo teritorijas, kuriose plėtotinos turizmo paslaugos bei infrastruktūra.

Svarbiausiais rajono turizmo centrais įvardijami Lukšiai (Zyplių dvaras), Gelgaudiškio ir Kudirkos Naumiesčio miestai. Viešąsias turizmo paslaugas ir infrastruktūrą siūloma intensyviai plėtoti Šakių mieste ir kitose gyvenvietėse, patenkančiose į turizmo plėtros zonas, arba esančiose

greta svarbiausių turistinių trasų: Griškabūdyje, Ilguvoje, Kiduliuose, Kriūkuose, Lekėčiuose, Mikytuose, Panoviuose, Plokščiuose, Sintautuose, Slavikuose, Sudarge.

Susisiekimas ir inžinierinės infrastruktūros plėtra

Koncepcijoje yra įvertinti Šakių rajono teritoriją kertantys susisiekimo ir infrastruktūros koridoriai, o taip pat rajono gyventojų ir ūkio subjektų galimybes patogiai ir greitai pasiekti jiems reikalingas paslaugas, teikiamas rajono centre ir pacentriuose. Tam tikslui reikalinga modernizuoti esamus kelius, tobulinti vientisą valstybinių (krašto ir rajoninių) kelių ir gatvių tinklą.

Tolimesnėje perspektyvoje siekiant Šakių rajone gerinti transporto ryšius su kitomis šalies teritorijomis, plėtoti techninę viso regiono struktūrą, Lietuvos teritorijos bendrajame plane numatyta tiesti naują geležinkelio Pilviškiai-Šakiai-Tauragė liniją, kuri įsijungtų į esamą geležinkelį ties Stirnėnais (Vilkaviškio rajone) ir eitų per Šakių rajono savivaldybės teritoriją. Tačiau šio objekto trasos nustatymui ir įgyvendinimui, pareikalausiančiam didelių investicijų inžinerinių statinių įrengimui (tiltų, viadukų, pervažų, pralaidų ir kt.), reikalinga parengti specialųjį planą, apimsiantį kelių savivaldybių teritorijas, todėl Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane siūloma tik preliminari geležinkelio trasa, kuri eitų Barzdų ir Griškabūdžio gyvenamųjų vietovių gretimybėje vakarinėje dalyje, Išdagų, Duobiškių, Valenčiūnų, Žygėnų, Kidulių gyvenamųjų vietovių gretimybėje.

Išnaudojant esamus vandens išteklius, tikslinga plėtoti Nemuno upės vandens kelio infrastruktūrą: Gelgaudiškio mieste planuojamas stacionarus upės uostas, Kriūkuose – mažųjų laivų uostas, Plokščiuose – mobilioji prieplauka.

Funkciniai prioritetai

Vadovaujantis parengtais rajono bendros erdvinės plėtros conceptualiais pasiūlymais teritorijoms buvo priskirti tokie funkciniai (naudojimo) prioritetai:

- Intensyvus žemės ūkis, pramonės ir infrastruktūros plėtra, intensyvi rekreacija, ekstensyvi aglomeruota urbanizacija (ŽPRu);
- Intensyvus miškų ūkis, tausojantis miškų ūkis, tausojantis žemės ūkis, įstatymiškai organizuota konservacija (Mmžk) – teritorijos, apimančios miškų masyvus bei koncepcijoje formuojamas gamtinės ašis, žemės ūkio plotus, kuriuose numatomas miško įveisimas;
- Intensyvi rekreacija, tausojantis žemės ūkis, tausojantis miškų ūkis (Ržm) – teritorijos, kurios apima koncepcijoje numatytas turizmo plėtros zonas;
- Ekstensyvi rekreacija, tausojantis žemės ūkis, tausojantis miškų ūkis (ržm) – jautresnės gamtinės teritorijos turinčios rekreacinį potencialą;
- Intensyvus žemės ūkis, tausojantis žemės ūkis, intensyvus miškų ūkis, tausojantis miškų ūkis, ekstensyvi rekreacija (ŽžMmr) – šiaurinėje rajono dalyje esančios žemės ir miškų ūkio teritorijos, kuriose plėtotini pavieniai kaimo turizmo objektai;

-
- Intensyvus žemės ūkis, tausojantis miškų ūkis (Žm) – žemės ūkio teritorijos, esančios centrinėje ir pietinė rajono dalyse.

3. BENDROJO PLANO SPRENDINIAI

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių sudėtis:

- Gyvenviečių sistemos plėtros sprendiniai (Pagrindinis brėžinys. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai);
- Veiklos prioritetų ir apribojimų sprendiniai (Pagrindinis brėžinys. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai);
- Žemės naudojimo sprendiniai (Pagrindinis brėžinys. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai; Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys ir Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys);
- Gamtos ir kultūros išteklių naudojimo sprendiniai (Pagrindinis brėžinys. Žemės naudojimas ir apsaugos reglamentai ir Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys; Ekologinio kompensavimo sistemos vystymo brėžinys);
- Ūkio plėtros sprendiniai (Pagrindinis brėžinys. Žemės naudojimas ir apsaugos reglamentai ir Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys);
- Susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai (Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys);
- Inžinerinės infrastruktūrose plėtros sprendiniai (Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys).

Gamtos ir kultūros ištekliai

Gamtinio karkaso teritorijose nustatomos keturios kraštovaizdžio formavimo kryptys:

- 1) *Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas. Gamtinio karkaso teritorijų dalys, kuriose išlaikomas ir stiprinamas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (A tipas);*
- 2) *Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas. (B tipas);*
- 3) *(Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkūriantys elementai (agrarinėse teritorijose)). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas (C tipas).*
- 4) *Kraštovaizdžio natūralumą ir gyvybingumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas degraduotose (urbanizuotose) teritorijose. Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas (D tipas).*

Nekilnojamosios kultūros vertybės yra bendrosios kraštovaizdžio formavimo politikos objektas. Jų išsaugojimas ir tvarkymas laikomas integralia Šakių rajono savivaldybės plėtros dalimi. Kultūros paveldo išsaugojimas, atgaivinimas ir tinkamas naudojimas ypač svarbus rajono savitumo raiškai.

Gyvenviečių sistemos plėtra

Vadovaujantis Šakių rajono savivaldybės tarybos patvirtinta Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrosios erdvinės plėtros koncepcija A savivaldybėje plėtojamas gyvenviečių tinklas pagal tokias kategorijas:

A kategorija

Šakiai – esamas regioninis centras, pakankamo potencialo, reikalingas esamo socialinio ir ekonominio potencialo palaikymas ir renovacija.

Miesto teritorijos planavimo sprendiniai yra detalizuojami Šakių miesto teritorijos bendrajame plane. Šalia Šakių miesto esančių Valių, Giedručių, Daugėlėnų, Striūpų, Aržuoluopių, Daugėliškių kaimų ir kitų aplinkinių teritorijų planavimo sprendiniai pavaizduoti Šakių rajono bendrojo plano brėžiniuose. Šiose teritorijose numatoma urbanizacija ir įvairių pobūdžių plėtra.

B kategorija (rajoninės reikšmės polifunkciniai centrai) priskiriama šioms gyvenvietėms:

Gelgaudiškis – esamas seniūnijos centras. Prioritetinės funkcijos – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, verslo paslaugų centras;

Kudirkos Naumiestis – esamas seniūnijos centras. Prioritetinės funkcijos – kaimo plėtros centras, verslo paslaugų centras;

Lukšiai. Prioritetinės funkcijos – kaimo plėtros centras, rekreacijos centras, verslo paslaugų centras.

C kategorija (vietinės reikšmės centrai) priskiriama šioms gyvenvietėms:

Griškabūdis – esamas seniūnijos centras. Prioritetinė funkcija – žemės ūkio, verslo paslaugų, kaimo plėtros centras;

Lekėčiai – esamas seniūnijos centras. Prioritetinė funkcija – rekreacijos centras;

Sudargas – esamas seniūnijos centras. Prioritetinė funkcija – turizmo ir rekreacijos plėtojimo;

Kiduliai – esamas seniūnijos centras. Prioritetinė funkcija – turizmo ir rekreacijos plėtojimo;

Plokščiai – esamas seniūnijos centras. Prioritetinė funkcija – turizmo ir rekreacijos plėtojimo;

Kriūkai – esamas seniūnijos centras. Prioritetinė funkcija – turizmo ir rekreacijos plėtojimo;

Sintautai – esamas seniūnijos centras. Prioritetinė funkcija – žemės ūkio, verslo paslaugų, kaimo plėtros centras.

D kategorija (kitos svarbios gyvenamosios vietovės) priskiriama šioms gyvenvietėms:

Veršiai;

Paluobiai;

Išdagai;

Barzdai;

Slavikai;

Gotlybiškiai;

Bizieriai (prioritetinė funkcija – kaimo plėtros centras);

Žvirgždaičiai.

Šakių rajono savivaldybės centrinių gyvenviečių sistemos plėtra yra tiek kokybinė socialinių ir ekonominių procesų plėtra, tiek ir kiekybinė ar teritorinė. Plėtros teritorijos pažymėtos Bendrojo plano pagrindiniame brėžinyje.

Ūkio plėtra

Patvirtintoje koncepcijoje gyvenamųjų vietovių ir jų aplinkos nustatytas reikšmingumas tiesiogiai susijęs ir su SVV plėtros perspektyvomis. Rajono ir vietinės reikšmės centrai, kuriuose siūloma vystyti verslo paslaugas gyvenimo kokybės užtikrinimui ir gerinimui, ypatingą dėmesį skiriant turizmo paslaugų infrastruktūros vystymui: Sudargas, Kiduliai (stiprinamas ryšys su gretimomis Jurbarko rajono gyvenamosiomis vietovėmis, didinama trauka į Šakių rajono savivaldybę), Gelgaudiškis, Plokščiai, Kriūkai. Minėti centrai, gyvenamosios vietovės patenka į intensyvios rekreacijos plėtros teritoriją, kurios turistinis ir rekreacinis potencialas visoje Šakių rajono savivaldybės teritorijoje yra didžiausias.

Verslo paslaugas – nekilnojamojo turto, finansines, konsultacines, komunikacijų teises ir pan., siūloma vystyti regiono ir rajono reikšmės centruose – Šakiuose ir Lukšiuose, Gelgaudiškyje, Griškabūdyje, Kudirkos Naumiestyje, bei vietinės reikšmės centre – Lekėčiuose.

Šakių rajone svarbiausios ūkinės veiklos (išvystyto žemės ir miško ūkio produkcijos gamybos ir perdirbimo) išlaikymui ir plėtrai svarbi priemonė konsultacines, socialines ir finansines paslaugas teikiančių įstaigų plėtra, kurios efektyvumą taip pat lemia minėtas paslaugas teikiančių įstaigų strateginis išdėstymas. Paslaugas ūkininkams, ūkio subjektams siūloma plėtoti gyvenamosiose vietovėse, kurių aplinkoje yra galimas intensyvus žemės ir miško ūkis, todėl paslaugų kaimo gyventojams, ūkininkams ir ūkio subjektams teikimui palankios gyvenamosios vietovės yra: Sudargas, Kiduliai, Gelgaudiškis, Plokščiai, Kriūkai, Lekėčiai, Lukšiai, Griškabūdis, Barzdai, Žvirgždaičiai, Kudirkos Naumiestis, Sintautai, Slavikai.

Pramonės infrastruktūros plėtra paprastai susijusi su susisiekimo infrastruktūros išvystymu, susisiekimo objektų plėtra ir modernizavimu. Šakių rajone pramonės plėtros teritorijos numatomos prie 3 krašto ir rajoninio kelio. Pramonės plėtra labiausiai siejama su žemės ir miškų ūkio produkcijos gamyba ir perdirbimu, pagrindinės veiklos rūšys – mėsos ir pieno gavyba ir perdirbimas, statybinių medžiagų ir konstrukcijų gamyba ir pardavimas, medienos perdirbimas, baldų, langų ir durų gamyba ir pardavimas. Siūloma ir toliau išlaikyti prioritetinėmis minėtas veiklos rūšis.

Teritorijos, kuriose siūloma plėtoti SVV bei pramonę yra numatomos Šakių miesto, Lukšių miestelio gretimybėje palei krašto kelią Nr. 140, rajoninį kelią Nr. 3838, Išdagų kaimo, Sintautų miestelio, Kudirkos Naumiesčio gretimybėje palei krašto kelią Nr. 138, Griškabūdžio miestelio gretimybėje palei krašto kelią Nr. 137 bei Buktiškių gyvenamosios vietovės gretimybėje (žr. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų sprendinių brėžinį).

Žemės naudojimas

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje nustatytos žemės ūkio paskirties teritorijos, kuriose draudžiamas žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimas į ne žemės ūkio paskirtį (kita paskirti), išskyrus atvejus, numatytus teisės aktais.

Rekomenduojami minimalūs racionalios žemėvaldos plotai tam tikros specializacijos ūkiams:

- tradicinio ūkininkavimo mišrios augalininkystės-gyvulininkystės specializacijos ūkiuose – 40 ha žemės ūkio naudmenų;
- kiaulininkystės specializacijos arba vien augalininkystės specializacijos ūkiuose – 100 ha žemės ūkio naudmenų.

Siekiant įgyvendinti Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius žemės ūkio paskirties teritorijoms rekomenduojama rengti kaimo plėtros žemėtvarkos projektus arba seniūnijų kompleksinius žemės ūkio ir kaimo plėtros planus, taip pat žemės konsolidacijos projektus. Rekomenduojamų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais būtų nustatomas:

- rekomenduojamas racionalus stambiųjų ūkių centrų išdėstymas;
- vietinės reikšmės kelių tinklas;
- natūralių kraštovaizdžių, dirvožemio ir vandens apsaugos priemonės;
- miško želdinių detalesnis išdėstymas ir jų funkcijos;
- melioracijos sistemų remonto ar rekonstrukcijos poreikis.

Naudojant žemę žemės ūkio veiklai, rekomenduotina diegti tausojamojo ir ekologinio ūkininkavimo sistemas, laikytis geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų:

- ariamoje žemėje turi būti auginami žemės ūkio augalai arba laikomas sideracinis ar juodasis pūdymas. Žemės ūkio augalų laukuose neturi būti juos stelbiančių piktžolių, išskyrus pavienes piktžoles ar pavienius jų kupstus. Juodąjį pūdymą reikia periodiškai įdirbti arba naudoti chemines priemones, siekiant išnaikinti piktžoles ir pagerinti dirvožemio kokybę;
- ganyklos arba pievos, taip pat daugiametės ganyklos arba pievos turi būti geros būklės, naudojamos gyvuliams ganyti (iki rugpjūčio 1 d. turi būti bent kartą nuganytos) arba ne rečiau kaip karta per metus (iki rugpjūčio 1 d.) nušienaujamos;
- šienas ar žalioji masė ganyklose arba pievose, taip pat daugiametėse ganyklose arba pievose turi būti sutvarkyti ir išvežti iš lauko iki rugpjūčio 1 d.;
- ariamoje žemėje bei ganyklų arba pievų, taip pat daugiamečių ganyklų arba pievų plotuose neturi būti medžių ir krūmų, išskyrus pavienius medžius, kurie yra tradicinio kraštovaizdžio dalis;
- ganyklų arba pievų, taip pat daugiamečių ganyklų arba pievų plotuose neturi būti sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių arba išbarsčiusių piktžolių (kiečių, pelynų, usnių, varnalėšų, dilgelių ir kt.);

- ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievose žolė negali būti deginama; žolės ir ražienų deginimas laikomas tyčiniu reikalavimų pažeidimu.

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje nustatytos miškų ūkio paskirties teritorijos, kuriose siūloma plėtoti miškų ūkio veiklą. Ši veikla leidžiama ir miškuose, esančiuose žemės ūkio paskirties žemėje.

Miškų ūkis Šakių rajono savivaldybės teritorijoje turi būti plėtojamas laikantis Lietuvos miškų ūkio politikos nuostatų, iš kurių pažymėtini:

- miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas;
- racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas ir auginamos medienos kokybės gerinimas;
- miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas;
- miško ekosistemų tvarumo užtikrinimas;
- biologinės įvairovės išsaugojimas bei miškų sveikatingumo gerinimas;
- su miškais susijusių visuomenės bendrųjų reikmių tenkinimas;
- valstybinio ir privataus miškų ūkio plėtra bendrosios kaimo plėtros kontekste.

Intensyvaus ūkininkavimo zonai priskirti ūkiniai miškai (IV miškų grupė). Miškų ūkio veikla turi skatinti efektyvų daugiatiškį miškų naudojimą, siekiant užtikrinti ekonominę gyvybingumą ir platų aplinkosauginių bei socialinių funkcijų spektrą. Ūkinė veikla šios grupės miškuose turi išsaugoti biologinę įvairovę ir su ja susijusias vertybes, vandens išteklius, dirvožemį, unikalias ir lengvai pažeidžiamas ekosistemas bei kraštovaizdį, išlaikyti miško ekologines funkcijas bei miškų vientisumą.

Tausojamojo ūkininkavimo zonai priskirti *ekosistemų apsaugos miškai (IIA miškų grupė)* – draustinių miškai, buveinių ir gamtos išteklių miškai ir priešeroziniai miškai; *rekreaciniai miškai (IIB miškų grupė)* – miško parkų miškai bei rekreaciniai miško sklypai; *apsauginiai miškai (III miškų grupė)* – draustiniuose esantys miškai, laukų apsauginiai miškai, miško sėkliniai medelynai ir vandens telkinių apsaugos zonų miškai. Tausojantis, daugiatiškis miško naudojimas užtikrintų miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūrinių vertybių išsaugojimą, biologinės įvairovės palaikymą.

Numatomi naujai įveisti miškai pagal savo funkcijas turi būti priskirtini tai zonai ar miškų grupei, kuriai priskirti greta esantys miškai. Rekomenduotina, kad pirmaeilis miško sodinimas būtų apsaugos zonų miškuose.

Susisiekimas

Šakių rajono susisiekimo sistemos pagrindą sudaro keturi krašto ir rajoniniai keliai, kuriais vyksta didžiausias eismas rajono teritorijoje. Perspektyvoje naujų magistralinių ir krašto kelių tiesti nenumatoma, todėl minėtais keliais intensyviausias automobilių eismas vyks ir ateityje.

Šakių rajono savivaldybėje valstybinių kelių techninė būklė turi būti tobulinama, atliekant jų modernizavimą ir rekonstrukciją, stiprinant bei atstatant dangas, asfaltuojant žvyrkelius, diegiant eismo saugumo priemones.

Aktualu didinti viešojo transporto vaidmenį susisiekimo sistemoje, suteikiant prioritetą autobusų eismu, atnaujinant transporto parką, diegiant integruotas informavimo priemones, gerinant susisiekimą su aplinkiniais rajonais. Svarbu vystyti autobusų maršrutinį susisiekimą iš Šakių rajono aplinkinių gyvenamųjų vietovių į Šakių miesto centrą, Kudirkos Naumiestį, Gelgaudiškį ir kitus plėtros pcentrius (seniūnijų centrus). Šakių rajono savivaldybėje. Šakių rajono savivaldybės teritorijoje gerinti VT keleivių aptarnavimą, įrengti stogines autobusų sustojimo aikšteles.

Didelę įtaką bendrai teritorijos raidai turėtų Lietuvos bendrajame plane numatyta krašto geležinkelio linija Tauragė – Pilviškiai, kertanti Šakių rajono savivaldybės teritoriją. Tolimesnėje perspektyvoje nutiesus geležinkelio liniją, aplink ją susidarytų palankios sąlygos pramonės, sandėliavimo ir komercinių objektų plėtrai, susikurtų naujos žemės ūkio ir miškų ūkio verslų vystymo galimybės. Šia geležinkelio linija visas regionas būtų sujungtas su Tauragės apskritimi, tuo pačiu pagėrėtų gyventojų susisiekimo galimybės bei krovinių pasiekiamumas kitoms šalies teritorijoms, taip pat susisiekimas su pajūrio poilsio zona.

Mažinant neigiamą tranzitinio transporto poveikį, Šakių ir Kudirkos Naumiesčio gatvių apkrovimą, automobilių transporto keliamą taršą ir avaringumą, sprendiniuose yra planuojami Šakių ir Kudirkos Naumiesčio miestų aplinkkeliai, kurių esminė nauda būtų transporto srautų šiuose miestuose mažinimas, sąlygosiantis aplinkos oro taršos rodiklių gerinimą, kuriant saugesnę aplinką šių gyvenamųjų vietovių gyventojams.

Įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius geležinkelio tiesimo srityje, kuris labai aktualus Šakių rajonui, siekiant rajono integruotumo ekonominės plėtros prasme, tikslinga atidėti vėlesniam laikui po Šakių rajono bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo. Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane siūloma tik preliminari geležinkelio trasa, kuri eitų Barzdų ir Griškabūdžio gyvenamųjų vietovių gretimybėje vakarinėje dalyje, Išdagų, Duobiškių, Valenčiūnų, Žygėnų, Kidulių gyvenamųjų vietovių gretimybėje (žr. koncepcijos Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų struktūros vystymo principų ir Teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principų brėžinius).

Inžinerinė infrastruktūra

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies pagrindinis tikslas – plėtoti ir tobulinti inžinerinės infrastruktūros sistemą Šakių rajono savivaldybėje. Inžinerinės infrastruktūros sprendiniai suderinti su valstybės, apskrities bei kitais teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais. Numatytos priemonės gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti, užtikrinančios gamtos išteklių racionalų naudojimą, ekologinę pusiausvyrą.

Sprendiniuose nustatomi prioritetiniai vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros darbai seniūnijose, atitinkamai pagal poreikį įrengiant naujus ir/ar rekonstruojant esamus valymo įrenginius, tiesiant naujus tinklus ir pan. Taip pat sprendžiami atliekų šalinimo, šilumos ūkio, dujų, elektros energijos tinklų plėtros, telekomunikacinių tinklų ir ryšių bei atsinaujinančių energetinių šaltinių išdėstymo rajone klausimai.

4. SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

4.1. POVEIKIS TERITORIJOS VYSTYMO DARNAI IR (AR) PLANUOJAMAI VEIKLOS SRIČIAI

Prognozuojama, kad Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas pasižymės teigiamu ilgalaikiu poveikiu rajono vystymosi ir darnios aplinkos principų įtvirtinimui, kultūros vertybių apsaugai ir padės išsaugoti rajono istorinio kultūrinio kraštovaizdžio savitumą. Pagerės didžiausia verte pasižyminčių kultūros paveldo objektų, statinių kompleksų ir vietovių pasiekiamumas, pagerės estetinė jų aplinkos kokybė, didės kultūros vertybių vaidmuo teritorinėje plėtroje.

Įgyvendinus siūlomą bendrojo plano alternatyvos variantą yra sudaromos teisinės, ekonominės ir teritorinės prielaidos investuotojų iniciatyvai skatinti, valdyti viešas socialinės ir inžinerinės infrastruktūros investicijas, palaipsniui stiprinant socialines, ekonomines sąlygas, reikiamą dėmesį skiriant aplinkos kokybei. Planuojama, jog teritorijų paskirtis, žemės naudojimo prioritetai ir režimai bus palankūs formuoti gamtinį karkasą, funkcionuoti saugomoms teritorijoms, plėtoti miškų sistemą, mažės ribojančių veiksnių gamtos bei kultūros paveldo vertybių saugojimui ir racionaliam naudojimui, atkūrimui, taip pat plačiam kultūrinio ir gamtinio savitumo išryškinimui; teritorijų naudojimas ir nustatyti reglamentai bus palankūs kokybiškai aplinkai formuoti, mažinti darbų fizines apimtis ir išlaidas susisiekimo ir inžinerinei infrastruktūrai vystyti, ir kaip pasekmė – mažinti aplinkos taršą bei socialines išlaidas. Sprendiniai siejami ir su strateginiais rajono plėtros tikslais ir priemonėmis ir užtikrina strateginio plano įgyvendinimo tęstinumą.

Poveikis teritorijos vystymo darnai ryškiausiai pasireikš savivaldybės ribose esančiame panemunės ruože (tame tarpe šiame ruože esančioje Panemunių regioninio parko dalyje) ir teritorijose prie planuojamų urbanistinės plėtros ašių. Palaikant ir plėtojant čia susiklosčiusias gyvenvietes bus sukurta daugiau galimybių išsaugoti ir tinkamai naudoti kultūros vertybes. Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas taip pat skatintų intensyviau ir darniau naudoti Kudirkos Naumiesčio miesto istorinį centrą – vertingiausią rajono istorinį urbanistinį darinį.

Svarbi Šakių rajono savivaldybės teritorijos erdvinės plėtros koncepcijos prielaida yra planuojama geležinkelio linija Pilviškiai-Tauragė. Svarbi prielaida yra kokybinė socialinių ir ekonominių procesų rajone plėtra, naudojant vietos išteklius, galimybes ir potencialą. Kita prielaida yra planuojama naujo tilto per Nemuną Pavilkijo gyvenamosios vietovės gretimybėje statyba. Ją įgyvendinus sustiprėtų regiono ir lokaliniai ryšiai su gretimomis teritorijomis, esančiomis kitapus Nemuno.

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys palankias sąlygas plėtoti ir tobulinti rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos efektyvų aprūpinimą infrastruktūra, rezervuoti rajono teritorijas infrastruktūrai plėtoti. Bendrojo plano vandentvarkos ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio bei

telekomunikacijų ir ryšių dalių sprendinių įgyvendinimas Šakių rajono savivaldybėje sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam teritorijų vystymui, efektyviai užtikrinant saugią ir švarią aplinką rajono gyventojams bei gamtinės aplinkos išsaugojimą vystant rajono teritoriją vadovaujantis darniaisiais teritorijos plėtros principais.

Kai kurie bendrojo plano teritorijos erdvinės struktūros, plėtros režimų ir statybos ir kitokio pobūdžio reglamentų sprendiniai gali turėti trumpalaikį neigiamą poveikį (ir pasekmes) daliai nekilnojamojo turto savininkų ir potencialiems investuotojams tais atvejais, kai siūlomi žemės naudojimo sprendiniai nesutampa su asmeniniais lūkesčiais padidinti turimų sklypų patrauklumą, finansinę vertę ar turėti kitokią naudą.

4.2. POVEIKIS EKONOMINEI APLINKAI

Įgyvendinant Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius numatomas teigiamas ilgalaikis poveikis gyventojams, ūkininkams, verslininkams, pramonininkams, kadangi nustatomi teritoriniai veiklos organizavimo ilgalaikiai principai bei gyvenimo ir veiklos pasirinkimo alternatyvos. Rajone numatomos gyvenamosios vietovės ir teritorijos plėtoti verslo konsultacinėms, informacinėms paslaugoms, užtikrinančioms smulkaus ir vidutinio verslo galimybes pasinaudoti teikiamomis paslaugomis, jas tolygiau paskirstant planuojamoje teritorijoje.

Šakių rajono savivaldybės teritorijoje išlieka svarbiausiomis tradicinės ūkio šakos – žemės ūkis, miškininkystė bei sudaroma galimybė verslo, statybos, turizmo ir rekreacijos sektorių plėtojimui.

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas skatins investuoti į nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybą. Lėšos tvarkybos ir pritaikymo darbams gali būti dengiamos iš valstybės, Šakių rajono savivaldybės, privačių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkų biudžeto bei tarptautinių lėšų, skirtų kultūros paveldo apsaugai ir turizmo plėtočiai. Dalis reikalingų lėšų gali būti gaunama iš ES Struktūrinių fondų, visų pirma, įgyvendinant projektus, plėtojančius integruotą kultūros ir gamtos paveldo apsaugą, turizmą, rekreaciją ir su jais susietų tradicinių verslų ir amatų gaivinimą kaimo vietovėse. Nacionalinio ir savivaldybės biudžeto lėšas siūloma sutelkti tam, kad būtų atgaivinti ir pritaikyti lankymui bei viešajai paskirčiai išskirtinės vertės Šakių rajono kultūros paveldo objektai ir statinių kompleksai, visų pirma - susiklostę prie pagrindinių turizmo maršrutų. Istorškai susiklosčiusių miestelių plėtra padės rasti tinkamas paskirtis kultūros paveldui priklausantiems pastatams, kurie, galima neregistruoti Kultūros vertybių registre, yra svarbūs išsaugant rajono miestelių urbanistinį architektūrinį savitumą.

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas skatintų veiksmingiau panaudoti kultūros paveldo objektus kaip svarbius kraštovaizdžio elementus, išsaugoti ir atskleisti jų kultūrinį pažintinį potencialą. Tai skatintų turizmo plėtotę panemunės ruože, saugomoje kultūrinėje vietovėje - Kudirkos Naumiestyje, kultūros paveldo arealuose, susiklosčiusiuose prie rajono urbanistinės plėtros ašį. Menkesnės vertės kultūros paveldo objektų ir statinių kompleksų, esančių nuošalesnėse vietovėse, saugojimo našta didesne dalimi tektų jų savininkams. Galima

prognozuoti, kad dalis šių savininkų artimiausiam planuojamame laikotarpyje negalės skirti pakankamai lėšų tinkamai mažesnės vertės objektų ir statinių kompleksų tvarkybai.

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei rajono ūkio raidai. Teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka pramonės ir kitiems verslo subjektams, augs gyventojų gyvenimo kokybė. Sprendinių vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros srityje įgyvendinimas leis užtikrinti efektyvesnę vandens išteklių naudojimą. Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje sudarys palankias sąlygas žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimuisi.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis rajono ekonominei aplinkai.

Sprendinių įgyvendinimui reikės daug finansinių lėšų. Reikalingų lėšų turės būti padengta iš Šakių rajono savivaldybės biudžeto, tačiau projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didele reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais. Be to, inžinerinės infrastruktūros plėtra yra būtina, siekiant užtikrinti darnų teritorijų vystymąsi.

4.3. POVEIKIS SOCIALINEI APLINKAI

Rajono plėtros sprendiniai tiesiogiai susiję su nusistovėjusiomis realiomis rajono vystymosi tendencijomis, o tai optimizuoja socialinių, verslo paslaugų užtikrinimo ir poreikio proporcijas. Sprendinių įgyvendinimas taip pat susijęs su gyvenimo kokybės, aplinkos kokybės gerinimu, gyventojų skaičiaus tendencijų gerųjų pokyčių formavimu, didinant gyventojų sėslumą ir pan.

Poveikis visuomenės sveikatai bus valdomas funkcinių prioritetų pagrindu nustatytuose žemės naudojimo sprendiniuose verslo, pramonės teritorijas, inžinerinės infrastruktūros objektus lokalizuojant taip, kad jų fizikinės ir cheminės taršos įtakojami aplinkos kokybės rodikliai už šių teritorijų sanitarinių apsaugos zonų ribų neviršytų leidžiamų ribinių verčių gyvenamajai aplinkai, neblogintų gyvenimo kokybės, rekreacinės aplinkos veiklos sąlygų. Funkcinio prioriteto teritorijų išskyrimas bei visuomenės viešas informavimas apie gyvenamosios aplinkos sąlygas ir veiklos perspektyvas konkrečioje vietoje sudarys galimybes gyventojams žinoti jų sveikatą galinčius paveikti rizikos veiksnius ir rinktis palankesnę aplinką.

Išskirtinės vertės ir palankiausiose turizmo plėtros vietose susiklosčiusių Šakių rajono savivaldybės kultūros paveldo objektų, statinių kompleksų ir vietovių prioritetinė tvarkyba ir intensyvesnis naudojimas viešajai paskirčiai padės stiprinti vietos gyventojų kultūrinio tapatumo, pasididžiavimo savo gyvenamąja aplinka nuostatas. Intensyviau pritaikant ir tinkamai tvarkant istorinių miestelių senuosius pastatus ir dvarų sodybų kompleksus augs jų vaidmuo vietos bendruomenių gyvenime. Įgyvendinant bendrąjį planą bus sudarytos palankesnės sąlygos ugdyti išsilavinusias gyventojus, stabdyti neigiamus demografinius rajono pokyčius. Bus sudarytos palankesnės sąlygos kurti naujas darbo vietas, kelti vietos darbuotojų profesinę kvalifikaciją.

Siekiant išsaugoti vertingąsias nekilnojamojo kultūros paveldo savybes stiprės paskatos tvarkyti viešąsias erdves ir plėtoti su jų tvarkymu susijusius verslus. Galima prognozuoti, kad žinių apie

kultūros paveldo vertę sklaida ir sutvarkytų paveldo objektų patrauklumas skatins pastatų, neištrauktų į Kultūros vertybių registrą, tačiau pasižyminčių kultūrinės vertės požymiais ir architektūros savitumu, savininkus ir naudotojus saugoti jų autentiškumą. Sudarytos palankesnes sąlygas juos lankyti stiprės kultūros vertybių vaidmuo socialinėje rajono aplinkoje.

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane susisiekimo ir rekreacijos dalyse teikiami sprendiniai ir siūlymai organizuojant dviračių takų, pėsčiųjų takų, automobilių turizmo trasų, vandens turizmo trasų sistemą. Tai turės teigiamą poveikį gyventojų dvasiniam ir fiziniam sveikatingumui. Visuomenės sveikatos išlaikymo tikslams įgyvendinti numatyti aktualūs viešajam interesui užtikrinti bendro naudojimo teritorijų, žmonių trumpalaikio poilsio zonų (maudyklų, paplūdimių, rekreacinės infrastruktūros) žemės naudojimo ir rekreacijos sprendiniai.

Šakių rajono savivaldybėje bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys palankias sąlygas gyventojų gyvenimo kokybės gerėjimui. Didės gyvenamųjų pastatų aprūpinimo inžinerinėmis paslaugomis (vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų šalinimo, elektros tiekimo, telekomunikacijų ir ryšių paslaugomis) prieinamumas, patikimumas, gerės pačių paslaugų kokybė ir todėl bus užtikrintos gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos, komforto reikmės. Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje skatins žinių visuomenės kūrimąsi.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Šakių rajono savivaldybėje socialinei aplinkai. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius bus užtikrintas minimalus poveikis gamtinei aplinkai, taigi ir netiesioginis neigiamas gamtinės aplinkos poveikis gyventojams (pvz., dėl užteršto oro, vandens, dirvožemio ir pan.).

4.4. POVEIKIS GAMTINEI APLINKAI IR KRAŠTOVAIZDŽIUI

Aplinkos oro kokybė. Galimas nežymus energetikos objektų oro teršalų emisijos padidėjimas dėl pramonės ir verslo įmonių bei viešosios infrastruktūros įstaigų šilumos poreikių aprūpinimo. Didės centralizuoto aprūpinimo šiluma lygis, tačiau tuo pačiu, dėl keliamo energetinio efektyvumo mažės visuomeninių bei privačių pastatų apšildymui reikalingos energijos sąnaudos. Todėl apčiuopiamai žymesnio oro kokybės pablogėjimo nenumatoma Šakių, Kudirkos Naumiesčio, Gelgaudiškio, Lukšių urbanistinės plėtros branduoliuose. Būstų energetinis modernizavimas sąlygos optimalias gyvenimo sąlygas, o kartu mažins energijos gamybos poreikiams kuro apimčių sunaudojimą bei taršos į aplinką emisijas. Išskirtines prielaidas gerai aplinkos oro būklei visoje rajono savivaldybės teritorijoje palaikyti teikia miestų bei kaimiškųjų gyvenviečių miškų ir žemės, rekreacinės veiklos sprendiniai.

Visuomeninio transporto reikšmės susisiekimo sistemoje didinimo, dviračių, pėsčiųjų takų tinklo plėtros sprendiniai įgalins mažinti neigiamą autotransporto įtaką oro užterštumui, todėl šie sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį.

Objektyviai augantis autotransporto srautas krašto keliuose aplinkos oro kokybei, priklausomai nuo meteorologinių sąlygų ir metų laiko, darys tik trumpalaikį neigiamą poveikį intensyviausio eismo

gatvėse ir pakelėse. Be to, transporto neigiamo poveikio mažinimas miestų aplinkai sprendžiamas planuojant įrengti susisiekimo infrastruktūros objektus – Šakių ir Kudirkos Naumiesčio aplinkkelius.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenų kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Sprendiniuose plėtojama atliekų tvarkymo infrastruktūra užtikrins mažesnę aplinkos oro taršą iš irstančių atliekų išsiskiriančiomis medžiagomis, pavojingų, biodegraduojančių ir kitų rūšių atliekų tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį aplinkos oro kokybei.

Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėjęs dulkių kiekis ir pan.).

Paviršinis ir požeminis vanduo.

Paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarių tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei. Mažėjanti miestų oro tarša taip pat lems mažesnę paviršinių vandenų taršą ir eutrofikacijos, rūgščių lietų poveikį jiems.

Dirvožemio ištekliams bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo įrenginių.

Įgyvendinus į Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą integruotas atliekų tvarkymo programos priemonės, žemės naudojimo vandens apsaugos zonose reglamentus, laukiamas teigiamas sprendinių poveikis paviršinio vandens kokybei.

Biologinė įvairovė, saugomos gamtos vertybės. Šakių rajono savivaldybės teritorija yra mažiausiai miškų Lietuvoje turinčioje Marijampolės apskrityje. Rajono savivaldybės miškingumas siekia 23,47% (2016). Rajono teritorijoje esantys upių slėniai pasižymi didele buveinių įvairove. Iš saugomų teritorijų Šakių rajono savivaldybėje yra 7 valstybiniai ir 1 savivaldybės draustinis. Tai pat teritorija pasižymi „Natura 2000“ teritorijų gausa. Žemės ir miškų teritorijų, gamtinio karkaso formavimo sprendiniai, apimantys saugomų gamtinių teritorijų su integruotu į jas „Natura 2000“ tinklu, turės ilgalaikį teigiamą poveikį ekosistemų stabilumui bei gamtinės įvairovės išlaikymui. Esamų „Natura 2000“ teritorijų apsauga ir tvarkymas pagal patvirtintus gamtotvarkos planus, neprieštarauja besiribojančių teritorijų BP žemėnaudos ir rekreacinių teritorijų vystymo sprendiniams.

Vandentvarkos infrastruktūros sprendiniai, numatantys koncentruotos vandenų taršos mažinimą ir nevalytų nuotekų išleidimą iš kaimiškųjų gyvenviečių į Nemuno, Šešupės bei jų mažųjų intakų upes, turės ilgalaikį teigiamą poveikį vandens ekosistemų būklei ir gyvybingumui.

Gamtinė ir rekreacinė aplinka. Rekreacinės bei inžinerinės infrastruktūros, žemės ir miškų naudojimo, susisiekimo sistemos sprendiniai įgalins išskirti bei suformuoti Šakių rajono

savivaldybėje rekreacines teritorijas ir tinkamą erdvių sutvarkymą visuomenės poreikiams, aprūpinti kokybiškam poilsiui ir pramogoms būtina inžinerine sanitarine įranga, palaikyti ir sustiprinti gamtinės aplinkos kompensacinį atsparumą koncentruotos urbanistinės ir rekreacinės apkrovos teritorijose. Sprendinių įgyvendinimas įgalins sumažinti aktyvaus poilsio gamtinių teritorijų nuniokojimo, išlaikyti jose ekologinę pusiausvyrą.

Kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra. Ekologinio kompensavimo sistemos (gamtinio karkaso) lokalizavimas, miškų naudojimo bei rekreacinės sistemos sprendiniai teigiamai paveiks biologinės įvairovės apsaugos teritorijų perspektyvą, kuri susijusi su racionalaus subalansuoto miškų ūkio tvarkymu, tausojančiu žemės ūkiu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms tarptautinės bei nacionalinės svarbos saugomoms teritorijoms. Gamtinis karkasas, esama saugomų teritorijų sistema, kurią sudaro 7 valstybiniai ir 1 savivaldybės draustiniai, yra svarbūs planuojamos teritorijos biologinės įvairovės apsaugai. Gamtinio karkaso teritorijų išlaikymo ir didesnėje jų dalyje numatomi geoekologinio potencialo stiprinimo sprendiniai bus palankūs saugomų europinės ir nacionalinės svarbos rūšių buveinių apsaugai bei vertingų gamtinių buveinių būklės išsaugojimui, leis palaikyti ir sustiprinti gamtinės aplinkos kompensacinį atsparumą agrariškai intensyviai įsavitose ir koncentruotos urbanizacijos paveiktose rajono teritorijose.

Kraštovaizdžio estetinė kokybė.

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas iš esmės nekeis suformuoto didesniosios Šakių rajono savivaldybės dalies agrarinio kraštovaizdžio pobūdžio. Didesnę teigiamą įtaką bendram agrarinių teritorijų kraštovaizdžio pobūdžiui gali daryti įgyvendinami gamtinio karkaso geoekologinio potencialo stiprinimui būtini veiksmai susiję su sumedėjusios augmenijos integravimu į esamą žemės ūkio laukų struktūrą. Dirbamų laukų sąskaidos didinimas ilgalaikėje perspektyvoje darys teigiamą vizualiai nesunkiai suvokiamą, o taip pat ir ekologinę įtaką rajono teritorijos kraštovaizdžiui.

Kultūros paveldo apsaugos sprendiniai turės ilgalaikės teigiamos įtakos Šakių rajono kultūrinio kraštovaizdžiui išsaugoti, jo architektūriniam bei kultūriniam savitumui stiprinti. Šiaurinėje Šakių rajono teritorijos dalyje prie Nemuno susiklostęs išskirtinės reikšmės kultūros paveldo objektų arealas, kuriame dominuoja valstybės istorijos paveldas, bus intensyviau naudojamas dviračių, pėsčiųjų ir vandens turizmui – turizmo kryptims, kurioms prioritetas teikiamas ir Panemunių regioninio parko tvarkymo plane. Istorinio kultūrinio kraštovaizdžio estetinė kokybė pagerės, nes bus tvarkomos lankytinos vietos, išryškės svarbiausių kultūros paveldo objektų ir statinių kompleksų vizualinis, estetinis ir pažintinis vaidmuo aplinkoje, jų emocinis poveikis, bus puoselėjama svarbi rajono istorinio kultūrinio kraštovaizdžio ypatybė – jo integralumas su vertinga gamtine aplinka.

Kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikę teigiamą įtaką, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija ir naujų modernių įrenginių statyba, užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams, nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz. aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniams vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai).

Kultūros paveldo objektai

Nekilnojamojo kultūros paveldo sprendiniai įtvirtins kultūros vertybių objektų statuso teisinės apsaugos, šių objektų teritorijų naudojimo režimų sąsają su rekreacijos ir turizmo funkcinio prioriteto zonomis, sudarys prielaidas skatinti esamų vertybių išsaugojimo ir atkūrimo procesus.

Įgyvendinus Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius, susijusius su kultūros paveldu, netiesiogiai pagerės kultūros paveldo objektų būklė, vertingiausi objektai bus integruoti į turistinę infrastruktūros sistemą, aktyviau bus rūpinamasi materialaus paveldo ir kultūros vertingųjų savybių atkūrimu, jų pritaikymu praktiniam naudojimui ir visuomenės pažinimui.

Urbanistinių vietovių ir kultūros paveldo objektų apsaugos teritorijų zonų įtvirtinimas sudarys pagrindą nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos ir tvarkybos prioritetus.

Saugomi valstybės ir rajono savivaldybės ar bendruomenių nuosavybėje esantys kultūros paveldo objektai, valstybės rėmimo politikos ir privačios iniciatyvos partnerystės pagrindu įgis galimybę pritraukti investicijas, rengti statinių ir teritorijų rekonstrukcijos projektus, aktyvinti kultūrinę veiklą.

Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane teikiami sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį kultūriniam paveldui.

4.5. POVEIKIS KRAŠTO APSAUGAI IR KITOMS SRITIMS, SUSIJUSIOMS SU NACIONALINIU SAUGUMU

Bendrojo plano sprendiniuose siūlomos teritorijų paskirtys, galimi naudojimo būdai bei reglamentai nustatyti atsižvelgiant į teritorijas, kuriose yra ribojama ūkinė veikla. Sprendiniuose yra išanalizuotos ir pažymėtos valstybės sienos apsaugai svarbios teritorijos (pasienio juosta, valstybės sienos apsaugos zona, pasienio ruožas – juosta, kurioje galioja pasienio teisinis režimas) ir nustatyti privalomieji reikalavimai rajono vystymui minėtose teritorijose. Prognozuojama, jog bendrojo plano sprendiniai neatliks nei teigiamo, nei neigiamo poveikio oro erdvės stebėjimui ir kontrolei bei valstybės sienos apsaugai. Bendrajame plane intensyvaus užstatymo teritorijos ir inžinerinės infrastruktūros objektai yra planuojami už valstybinės sienos apsaugos zonos ribų. Rengiant bendrąjį planą buvo analizuoti infrastruktūros objektai ir jų teritorijos (vėjo jėginių statybai, aplinkkelių įrengimui ir pan.), esančios valstybės sienos apsaugai skirtose teritorijose bei nustatyti privalomieji reikalavimai atitinkamų objektų statybai pasienio ruožo teritorijoje bei valstybės sienos apsaugai skirtose teritorijose.

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas neturės neigiamos įtakos nei mobilizacijos užduočių vykdymui, nei ekstremalių situacijų valdymui. Prognozuojama, kad bendrajame plane optimizavus gyvenviečių tinklo išdėstymą bei susisiekimo infrastruktūros išvystymą turės teigiamos ilgalaikės įtakos laiko sąnaudų bei mobilizacinių užduočių vykdymo ir ekstremalių situacijų valdymo efektyvumo atžvilgiais.

5. SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS (SANTRAUKA)

5.1. TRUMPA INFORMACIJA APIE PLANĄ

1	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius Šakių rajono savivaldybės administracija, atstovaujama administracijos direktoriaus Bažnyčios g. 4, LT-71120, Šakiai
2	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas TAEM Urbanistai, UAB Smolensko g. 10, LT- 03201 Vilnius
3	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas
4	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais Rengiant Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą, buvo atsižvelgiama ir vadovaujamosi rajono teritorijoje galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais bei ribų planais: <ul style="list-style-type: none">• Lietuvos Respublikos teritorijos bendroju planu, patvirtintu 2002-10-29 Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-1154;• Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-12-09 nutarimu Nr. 1568;• Marijampolės apskrities teritorijos bendroju planu, patvirtintu 2010-09-08 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1298 „Dėl Marijampolės apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano patvirtinimo“;• Šakių miesto su priemiesčiais (Giedručiais ir Girėnais) bendroju planu su GIS sistema, patvirtintu 2013-03-28 Šakių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-106;• Kudirkos Naumiesčio teritorijos bendroju planu, patvirtintu Šakių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-148;• Gelgaudiškio miesto bendroju planu, patvirtintu Šakių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T-107;• Lekėčių miestelio teritorijos bendroju planu, patvirtintu Šakių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T-103;• Lukšių miestelio teritorijos bendroju planu, patvirtintu Šakių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T-104;• Griškabūžio miestelio teritorijos bendroju planu, patvirtintu Šakių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T-105;• Šakių rajono degalinių išdėstymo schemos papildymo specialiuoju planu, patvirtintu 2014-08-28 Šakių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-263;• Šakių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu, patvirtintu 2009-11-26 sprendimu Nr. T-376;• Vandenviečių apsaugos zonų nustatymo specialiuoju planu, patvirtintu Šakių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T-101;• Šakių rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklo schemos specialiuoju planu ir kitais planuojamoje teritorijoje galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais bei ribų planais.

5	<p>Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais</p> <p>Rengiant Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą, buvo atsižvelgiama ir vadovaujama rajono teritorijai aktualiais strateginio planavimo dokumentais, tikslinėmis investicijų programomis bei plėtros planais:</p> <ul style="list-style-type: none">• Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Žin., 2002, Nr. 113-5029);• Nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-2039);• Šakių rajono savivaldybės 2011-2017 metų plėtros strateginiu planu;• Valstybine kaimo plėtros programa 2014-2020 m., patvirtinta 2015-02-13 Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842);• Lietuvos nacionaline turizmo plėtros programa (Žin., 2003, Nr. 121-5481);• 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programa;• Savivaldybių socialinio būsto fondo plėtros 2015–2020 metais veiksmų planu, patvirtintas 2015 m. balandžio 9 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-192 ir kitais planais ir programomis.
6	<p>Status quo situacija</p> <p>Šakių rajono savivaldybės teritorija įsikūrusi pietvakarių Lietuvoje, prie sienos su Karaliaučiaus sritimi. Šiaurėje Šakių rajono savivaldybės teritorija Nemunu atskirta nuo Jurbarko rajono, vakaruose - Šešupe nuo Karaliaučiaus srities ir Vilkaviškio rajono, o rytuose - Liekės upeliu ir Rūdšilio miškais nuo Kauno rajono. Statistikos departamento duomenimis Šakių rajono savivaldybės plotas 2016 m. siekia 1454 km². Statistikos departamento duomenimis 2016 m pradžioje Šakių rajono savivaldybės teritorijoje gyveno 29693 gyventojai. Kiekvienais metais gyventojų skaičius periodiškai mažėja vidutiniškai po 580 gyventojų.</p> <p>Šakių rajone yra 3 miestai – Šakiai, Gelgaudiškis ir Kudirkos Naumištis. Aštuonios gyvenamosios vietovės turi miestelio statusą – Barzdai, Griškabūdis, Kriūkai, Lekėčiai, Lukšiai, Sintautai, Žemoji Panemunė ir Žvirgzdaičiai. Be šių gyvenamųjų vietovių yra dar 533 kaimai. Šakių rajono seniūnijų centrai yra – Barzdai, Gelgaudiškis, Griškabūdis, Kiduliai, Kriūkai, Kudirkos Naumištis, Lekėčiai, Lukšiai, Plokščiai, Sintautai, Slavikai, Sudargas, Šakiai, Žvirgzdaičiai.</p> <p>Urbanistinei Šakių rajono struktūrai formuoti pagrindą sudaro esami nedideli, kompaktiški, turintys architektūrinį savitumą miesteliai, esantys Šakių miesto įtakos zonoje ar prie pagrindinių susisiekimo ašių. Miestelius siūloma tinkamai socialiai įrengti, užtikrinti saugią, patogią ir kokybišką gyvenamąją aplinką.</p> <p>Šakių rajono šiaurinė dalis pasižymi geromis susiekimo charakteristikomis, bet teritorija iš dalies yra izoliuota nuo gretimų teritorijų Nemuno upe iš šiaurinės pusės ir valstybine siena bei Šešupės upe iš vakarų pusės. Toks teritorijos izoliuotumas turi įtakos gyvenviečių tinklo plėtrai.</p> <p>Atlikus esamos būklės analizę, pastebimas dalies Šakių rajono nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, statinių kompleksų ir vietovių vertingųjų savybių nykimas, netinkamas naudojimas, nepakankama vertybių sklaida.</p> <p>Šakių rajone yra 525,45 km valstybinių krašto ir rajoninių kelių, 1097 km vietinių kelių ir 47,8 km Šakių, Kudirkos Naumiesčio ir Gelgaudiškio miestų gatvių.</p> <p>Šakių rajono savivaldybės teritorijos automobilių kelių tinklo pagrindą rytų-vakarų kryptimi dabar ir ateityje formuos krašto keliai Nr. 140 ir Nr. 137. Šiaurės-Vakarų kryptimis praeina kelias Nr. 138. Šie krašto keliai turi svarbią reikšmę Šakių rajono ekonominei ir socialinei plėtrai. Krašto keliu Nr. 138 Vilkaviškis-Kudirkos Naumištis-Šakiai, pasiekus magistralinį kelią A7, galima pasiekti Kaliningrado sritį (Rusija).</p>

Valstybinės reikšmės automobilių kelių tinklo struktūra yra palanki rajono teritorijoje esančių miestų ir gyvenviečių aptarnavimui. Bendras valstybinės reikšmės automobilių kelių tankis rajone yra 33,02 km/1000kv.km, o su patobulintomis dangomis – 22,03 km/1000kv.km. Bendras valstybinių kelių ilgis tenkantis 1000 rajono gyventojų yra 17,51 km, su patobulintomis dangomis – 10,60 km

Į Šakių rajono rekreacines teritorijas vedantys ir jų teritorijose esantys kai kurie valstybiniai keliai dar vis yra su žvyro danga. Juos išasfaltavus būtų sudaroma prielaida aktyvinti šio krašto turizmo plėtrą. Trūkstant lėšų, šiuo metu negalima patenkinti gyventojų, parkų administracijos, seniūnijų prašymų spartinti juodųjų dangų įrengimą vietiniuose keliuose.

Centralizuota geriamojo vandens tiekimo paslauga naudojasi 79,6 proc. Šakių rajono gyventojų. Iki siektinos gyventojų skaičiaus dalies – 95 proc., šia vandens tiekimo paslauga dar reikia aprūpinti 15,4 proc. gyventojų.

Bendras geriamojo vandens tiekimo vamzdyno tinklas sudaro 390 km. UAB „Šakių vandenys“ įregistruotas vandens tiekimo vamzdynas su įvadais sudaro 76,9 km. Likęs vandentiekio vamzdynas, t. y. 80 proc. tinklų yra bešeimininkis turtas, kurį bendrovė eksploatuoja. Svarbu prabrėžti, kad 42 proc. (161,8 km) vandens tiekimo tinklų nusidėvėjimas yra 60 ir daugiau proc.

Šakių rajone vanduo tiekiamas iš požeminių vandens šaltinių, todėl vandens kokybė yra gana gera. Pastebėta, kad dažniausiai išgaunamo vandens kokybė iš šulinių ar negilių gręžinių neatitinka HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimų“. Atliekant tyrimus nustatyta, kad Šakių rajone šiek tiek padidėjęs geležies ir amonio kiekis.

Šakių rajono savivaldybės teritorijoje centralizuotų nuotekų tvarkymo paslaugas gauna 14 miestų, miestelių ir kaimų. Šakių rajone iš viso įrengta 8 nuotekų valymo įrenginiai. UAB „Šakių vandenys“ eksploatuoja beveik visą centralizuotą nuotekų tvarkymo tinklų ūkį, išskyrus Ilguvos pensionatą. Buitinių nuotekų tinklų techninė būklė, išskyrus nedidelę dalį nutiestų, vykdant ES finansuojamus projektus, yra prastos būklės, tinklai pasenę ir nusidėvėję, dėl to patiriama finansinių ir ekologinių nuostolių.

Centralizuotų nuotekų tinklų ilgis – 119,34 km, jie yra pasenę ir susidėvėję. Nuotekų tvarkymo paslauga naudojasi tik 36,7 proc. savivaldybės gyventojų.

Neigiamu faktoriumi tampa faktas, kad daugumai Šakių rajono gyventojų nuotekų tvarkymo paslauga neprieinama, o tai neigiamai atsiliepia gyventojų ir aplinkos gerovei – gyventojai turi įsigyti nuosavus valymo įrenginius arba teršiamą aplinką nevalomomis nuotekomis.

Rajone drenažu nusausta per 92,8 tūkst. ha žemės, drėkinama 352 ha. Įrengta apie 1239,30 km magistralinių drenažo griovių. Nepriklausomybės metais, skyrus melioracijos darbams mažiau lėšų, melioracijos statinių būklė palaiptai blogėjo. Melioracijos darbai Šakių rajone vyko 1958–1990 m. Intensyviausiai melioracijos darbai vyko 1966–1986 m., tuomet atlikta apie 85 proc. visų darbų. Šiuo metu Šakių rajone esančių melioracijos statinių būklė prasta. Apie 613,77 km. drenažo griovių yra nepatenkinamos būklės. Pagrindinės drenažo griovių pažeidimų priežastys yra šios: griovių vagų užžėlimas krūmais ir vandens augalija, vagų užnešimas nešmenimis. Dėl šių veiksnių vanduo vagose tvenkia drenažo žiotis. Šakių rajone 575,01 km magistralinių griovių reikia remontuoti, 36,59 km reikia rekonstruoti ir 2,17 km reikia išbraukti iš apskaitos.

2007 m. inventorizacijos duomenimis Šakių rajone buvo 146 vnt. blogos būklės pralaidų. Iš jų 48 pralaidas reikia rekonstruoti, 96 remontuoti ir 2 pralaidas išbraukti iš apskaitos.

Šiuo metu rajone yra 2 esami ir 8 rekultivuoti bei 2 neveikiantys sąvartynai. Esami sąvartynai neeksploatuojami ir yra paruošti uždarymui.

Pagal pateiktus UAB „Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centro“ duomenis 2014 m. buvo surinkta 3076,62 t. mišrių komunalinių atliekų, iš jų: 2185 t. antrinių atliekų, kurios buvo išvežtos į Marijampolės nepavojingų atliekų sąvartyną Panausupio kaime ir 707,623 t. biologiškai skaidžių atliekų, kurios buvo išvežtos į Nakių k. esančią kompostavimo aikštelę.

	<p>Šakių rajone centralizuoto šilumos tiekimu aptarnaujamas Šakių, Gelgaudiškio miestuose ir Lekėčių miestelyje esantys daugiabučiai ir visuomeninės paskirties pastatai. Už centralizuotos šilumos tiekimą atsakinga savivaldybės įmonė „Šakių šilumos tinklai“, UAB.</p> <p>Šakių mieste 64 proc. eksploatuojamo termofikacinio tinklo sudaro renovuoti vamzdynai, pakloti po 1998 metų. Gelgaudiškio mieste 2007 m. renovuoti 100 proc. tinklų. Šiuo metu pakeista 3951,5 metrų Šakių miesto centralizuoto šilumos energijos tiekimo vamzdyno, tai sudaro 64 proc. miesto tinklų. Gelgaudiškio mieste – 1992 metrai Gelgaudiškio miesto centralizuoto šilumos energijos tiekimo vamzdyno, tai sudaro 100 proc. miesto tinklų. Iš viso Šakių rajone renovuota 6026,5 metrai termofikacinio tinklo trasų. Tai sudaro 71,4 proc. rajono tinklų.</p> <p>Šakių rajoną kerta keturios magistralinės dujotiekių atšakos. Šakių rajone magistralinių dujotiekių ilgis siekia 164,67 km. Šakių rajone yra Šakių ir Lekėčių dujų skirstymo stotys, su joms nustatytomis 300 m apsaugos zonomis.</p> <p>Šakių rajone gamtinių dujų tinklas yra išvystytas Šakių mieste, Lekėčių ir Gelgaudiškio miesteliuose. Likusių Šakių rajono gyvenamųjų vietovių gyventojai buitiniams bei transporto poreikiams naudoja suskystintas dujas.</p> <p>Šakių rajonas įeina į bendrą Lietuvos elektros energijos tiekimo tinklą. Šakių rajone elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklų bei įrenginių techninės priežiūros, remonto, eksploatavimo ir specializuotas elektros tinklo paslaugas teikia tinklų operatoriai bei visuomeniniai tiekėjai LESTO, AB ir LITGRID, AB. Šios bendrovės disponuoja 100 proc. rajone esančių perdavimo ir skirstymo linijų.</p> <p>Šiuo metu Šakių rajone veikia 23 pašto skyriai. Šakių rajono savivaldybėje 2014 metais gyveno 30,8 tūkst. gyventojų. Vienas pašto skyrius vidutiniškai aptarnauja 1341 Šakių rajono gyventojų. Šakių rajone skaitmenizavimo lygis yra aukštas: teritorijos padengimas yra daugiau nei 90 proc., padengimas mobiliojo ryšio tinklu yra didesnis nei 95 proc. Šakių rajone numatoma statyti dar daugiau mobiliojo ryšio stočių, siekiant užtikrinti neseniai atsiradusių naujų EDGE ir 3G ryšio technologijų plitimą.</p> <p>Šakių rajone veikia 40 saulės energijos jėgainių, 6 vėjo energijos ir 2 biudujų energijos jėgainės.</p>
7	<p>Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius</p> <p>Bendrojo plano tikslas – parengti rajono teritorijos darnios plėtros (darnaus vystymosi) strategiją, nustatyti vieningus, atitinkančius galiojančius teisės aktus žemės naudojimo ir tvarkymo reglamentus: režimai, veiklos apribojimai, parengta koordinuota gyvenviečių plėtros sistema, išvardinti ūkinės veiklos prioritetai.</p> <p>Bendrojo plano keitimu siekiama nustatyti strateginės plėtros kryptis ir prioritetus, atitinkančius besiklostančias rajono gyvenamųjų vietovių ir teritorijos vystymosi tendencijas, siekiant atnaujinti bendrojo plano teritorijos funkcinio naudojimo reglamentus, siekiant bendrojo plano atitikimo vėliau nei buvo patvirtintas šis bendrasis planas atliktų ir patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams (Šakių miesto, Kudirkos Naumiesčio, Gelgaudiškio, Griškabūdžio, Lekėčių ir kt. gyvenamųjų vietovių bendrieji planai, Panemunių regioninio parko tvarkymo planas ir kiti vėliau nei 2008 metais parengti ir patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai).</p> <p>Svarbus bendrojo plano keitimo faktorius – sureaguoti į Šakių rajono gyventojų prašymus dėl žemės paskirties keitimo galimybių, sukuriant žemės sklypų pasiūlą plėtrai potencialiems investuotojams..</p> <p>Siekiant darnios plėtros principų ir reaguojant į plėtros tendencijų pokyčius dėl gyventojų skaičiaus kitimo, migracijos problemų, gyvenamųjų vietovių plėtros ar mažėjimo buvo išanalizuota esama situacija, situacijos kaitos tendencijos ir pasiūlyti šias tendencijas atitinkantys sprendiniai.</p>

	<p>Bendrojo plano sprendiniais siekiama sudaryti sąlygas kraštovaizdžio struktūros geokologinio potencialo savaiminiam augimui bei neigiamų aplinkos kokybės tendencijų silpninimui ir masto mažinimui. Yra tikimybė, kad visų šių aplinkybių pasekoje neigiamus pokyčius patirs kraštovaizdžio struktūra bei atsparumas, vyks biologinės įvairovės mažėjimas, bus neoptimaliai panaudojamas gamtinės aplinkos nulemtas kraštovaizdžio geokologinis potencialas.</p> <p>Ekologinio kompensavimo sistemos vystymas susijęs su antropogeninių apkrovų mažėjimu teritorijoje, todėl šių sprendinių įgyvendinimas visada įtakoja teigiamus teritorijos ekologinės pusiausvyros bei būklės pokyčius. Todėl šio bendrojo plano sprendiniai parengti atsižvelgiant į kraštovaizdžio geokologinį potencialą, jo išteklių naudojimą bei teritorijos gamtinės ir kultūrinės, o taip pat socialinės aplinkos apsaugos prioritetus. Aplinkosauginiu požiūriu svarbioms teritorijoms bendrojo plano sprendiniai turės tiesioginį bei netiesioginį ilgalaikį teigiamą poveikį. Šio požiūrio laikomasi remiantis tiek bendrojo plano sprendiniuose įtvirtinta pagrindine nuostata – rajono savivaldybės teritorijoje veikla turi būti planuojama ir organizuojama atsižvelgiant į teritorijoms rekomenduojamus funkcinius prioritetus bei kraštovaizdžio vertybinius ir funkcinius potencialo ypatumus, užtikrinant tvaraus teritorijos vystymo principų įgyvendinimą bei išsaugant gamtos vertybes bei kultūros paveldą kraštovaizdyje ateities kartoms.</p> <p>Bendrojo plano sprendiniais siekiama sudaryti prielaidas ir galimybę didinti rajono ekonominį integruotumą, vystyti keleivių, krovinių vežimus, tolimoje perspektyvoje atsiradus poreikiui ir geležinkelio transporto infrastruktūros vystymui.</p> <p>Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniais siekiama tobulinti ir vystyti Šakių rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių vartotojų aprūpinimą vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo, atliekų, elektros energijos, telekomunikacinių ryšių infrastruktūra, gerinti rajono gyventojų gyvenimo kokybę, mažinti aplinkos taršą.</p> <p>Neįgyvendinus Šakių rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinių, nebus įgyvendinta Lietuvoje vykdoma vandentvarkos ūkio politika, kurios pagrindinis tikslas - viešojo vandens tiekėjo paslaugomis aprūpinti ne mažiau kaip 95 % rajono gyventojų.</p> <p>Nesiekiant Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimo, prognozuojama, jog gali didėti neigiamos pasekmės ekonominei, socialinei ir gamtinei aplinkai. Tikėtinas pasenusių ir susidėvėjusių inžinerinės infrastruktūros įrenginių gedimų skaičiaus didėjimas, sąlygojantis taršą gamtinei aplinkai, investicijų poreikį. Nebus įgyvendinta atliekų tvarkymo politika, kurioje numatyta, kad rajone nemažiau kaip 85 % rajono gyventojų turi būti aprūpinti atliekų tvarkymo infrastruktūra. Bendrojo plano sprendiniais siekiama mažinti grėsmę, užtikrinant kokybiškas ir patogias atliekų šalinimo rajono gyventojams paslaugas. Nesiekiant šių sprendinių įgyvendinimo yra tikimybė, jog gali didėti gyvenamosios aplinkos tarša buitinėmis ir kitomis atliekomis.</p> <p>Bendrojo plano sprendiniais siekiama sudaryti sąlygas elektros energija ir apšvietimo infrastruktūra aprūpinti gyvenamuosius, komercinius, pramoninius ir kitus objektus bei teritorijas, kuriose planuojami šie objektai, mažinti neigiamas pasekmės gamtinei aplinkai, nustatant galimybę didinti alternatyvių energijos šaltinių naudojimą.</p>
8	<p>Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)</p> <p>Visumoje numatomas bendras teigiamas ilgalaikis Šakių rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinių poveikis gyvenamųjų teritorijų vystymosi darnai, ekonominiam augimui, socialiniam stabilumui, gamtinės aplinkos išsaugojimui.</p> <p>Prognozuojama, kad gali būti ir neigiamas trumpalaikis poveikis rajono gyventojams ir aplinkai dėl planuojamose teritorijose objektų statybos metu susidarysiančių oro taršos (dulkėtumo padidėjimo) ir triukšmo padidėjimo atveju, tačiau optimizuojant darbo laiką ir numačius galimas prevencines priemones taršai mažinti, poveikis bus minimalus.</p>

5.2. APIBENDRINTAS POVEIKIO VERTINIMAS

5.2.1. Gamtos ir kultūros išteklių naudojimo sprendiniai

a) poveikis teritorijos vystymo darnai

Galimas teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sekmingas ekologinio kompensavimo sistemos sprendinių įgyvendinimas padės padidinti bendrą Šakių rajono teritorijos geoekologinį potencialą, pasiekti ekologinę pusiausvyrą, tuo pačiu užtikrinant darnią teritorijos raidą bei vizualiai atraktyvų kraštovaizdį. Sprendinių įgyvendinimo ilgalaikis poveikis sudarys prielaidas gamtinių išteklių racionaliam naudojimui.	-
Kultūros vertybių apsaugos bei gamtinio kraštovaizdžio teritorijų, kaip vieningo kultūrinio kraštovaizdžio komplekso, išlaikymo ir stiprinimo sprendiniai užtikrins darnią teritorijos raidą.	-
Integruoti į kompleksinę saugomų teritorijų sistemą biologinės įvairovės išsaugojimo sprendiniai turės ilgalaikį poveikį teritorijos ekologiniam stabilumui bei gyvybingumui, kaip vienam iš darnaus vystymosi garantų.	-

b) poveikis ekonominei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Ekologinio kompensavimo sistemos - gamtinio karkaso vystymo sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį pradedant plėtoti tausojančią žemės ūkį. Gamybinių objektų ir gavybos technologijų modernizavimui, investicijų, susijusių su geriausiai prieinamo gamybos būdo įrenginių diegimu, planavimą.	Gamtinio karkaso geoekologinio potencialo didinimą numatantys sprendiniai gali turėti trumpalaikį poveikį intensyvaus chemizuoto žemės ūkio žemės ūkio teritorijų plėtrai.
Kultūros paveldo objektų apsaugos ir pritaikymo pažintiniam turizmui ir	-

rekreacijai sprendiniai turės ilgalaikį poveikį šių teritorijų ekonominės aplinkos suaktyvinimui.	
---	--

c) poveikis socialinei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Ekologinio kompensavimo sistemos - gamtinio karkaso vystymo sprendiniai turės ilgalaikį poveikį gyvenamosios ir rekreacinės aplinkos sveikatingumui, estetiniam patrauklumui, pasireiškiančiam per kraštovaizdžio vaizdingumo ir atraktyvumo padidėjimą.	-
Kultūros paveldo objektų apsaugos ir pritaikymo pažintiniam turizmui ir rekreacijai sprendiniai turės ilgalaikį poveikį lankytojų, vietos bendruomenių kultūrinio identiteto stiprinimui, krašto tradicijų išlaikymui, etnokultūros vertybių sklaidai.	-

d) poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Bendrojo plano sprendiniai, numatantys gamtinio karkaso teritorijų vystymą, turės teigiamą ilgalaikį poveikį visų susijusių gamtinio kraštovaizdžio komponentų lygiaverčiam formavimui siekiant integruoto kraštovaizdžio stabilumo	-
Gamtinio karkaso teritorijų vystymo sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį biologinės įvairovės išsaugojimui ir gausinimui, gamtinių buveinių būklės gerinimui, ekosistemų pokyčių stebėsenai organizuoti.	-
Kultūros paveldo objektų apsaugos, tvarkybos ir pritaikymo rekreacijai sprendiniai turės ilgalaikį poveikį gamtinei aplinkai kaip kultūrinio turizmo ir	-

rekreacijos išteklių bei krašto kultūrinio kraštovaizdžio savitumo dėmenys.	
---	--

5.2.2. Gyvenviečių sistemos plėtros sprendiniai

a) poveikis teritorijos vystymo darnai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Gyvenamųjų vietovių tinklo formavimo, urbanistinės struktūros centrų plėtros principinės nuostatos turės ilgalaikį poveikį palaikant optimalų balansą tarp urbanizuotų teritorijų, visuomenės poreikių ir gamtinės aplinkos.	-
Urbanistinės integracijos ašių ir jų įtakos arealų išskyrimas turės ilgalaikį poveikį vystant gyvenamąsias vietas bei jų periferines teritorijas. Teritorinės plėtros sprendinių įtvirtinimas sudarys prielaidas ilgalaikiai gyvenviečių raidai.	-
Švietimo, kultūros, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų įstaigų tinklo plėtros ir optimizavimo sprendiniai turės ilgalaikį poveikį planuojamų regioninės, rajoninės, vietinės reikšmės centrų ir kitų svarbių gyvenamųjų vietovių raidai.	-

b) poveikis ekonominei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Urbanistinės struktūros centrų plėtros ir gyvenamųjų vietovių tinklo įtvirtinimas turės ilgalaikį poveikį sudarant palankias sąlygas išskirtų centrų ir jų įtakos zonos teritorijų ekonominiam investicijų potencialui stiprinti.	-
Gyvenamųjų vietovių teritorinės plėtros sprendiniai turės ilgalaikį poveikį darbo vietų kūrimui vietiniuose centruose ir	-

kaimiškųjų vietovių ekonominiam gyvybingumui.	
Planuojamos pramonės ir verslo paslaugų teritorijos sudarys sąlygas plėtoti pramonės ir smulkaus verslo paslaugų teikimo vietų prieinamumą, todėl turės ilgalaikį poveikį periferinių vietovių ekonominės veiklos skatinimui. Įgyvendinant Šakių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius numatomas teigiamas ilgalaikis poveikis gyventojams, ūkininkams, verslininkams, pramonininkams, kadangi nustatomi teritoriniai veiklos organizavimo ilgalaikiai principai bei gyvenimo ir veiklos pasirinkimo alternatyvos.	-

c) poveikis socialinei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Plėtos centrų vystymas turės ilgalaikį poveikį skatinant vietos bendruomenių socialinį ir pilietinį aktyvumą.	-
Rajono teritorijos žemės naudojimo ir urbanistiniai sprendiniai turės ilgalaikį poveikį gyventojų užimtumui palaikyti, būsto problemoms ir gyvenimo sąlygoms gerinti.	-
Gyvenamųjų vietovių potencialo stiprinimas turės ilgalaikį poveikį gyventojų sėslumui ir prisidės prie emigracijos procesų stabilizavimo.	-
Socialinės ir susisiekimo infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį poveikį socialinei aplinkai gerinant paslaugų gyventojams įvairovę ir pasiekiamumą.	-

d) poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis

Gyvenviečių sistemos formavimas ir naujų plėtros centrų vystymas turės ilgalaikį poveikį išsaugant gamtinę aplinką nuo nereguliuojamos urbanizacijos bei išlaikant vertingų kultūrinio kraštovaizdžio teritorijų savitumą.	-
Gyvenamųjų vietovių teritorinės plėtros reguliavimas turės ilgalaikį poveikį optimizuojant urbanizuotos ir gamtinės aplinkos santykį, saugant ir didinant kraštovaizdžio estetinę vertę.	-

5.2.3. Ūkio plėtros, žemės naudojimo sprendiniai

a) poveikis teritorijos vystymo darnai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Ūkio plėtros sprendiniai leis optimizuoti teritorijų, naudotinų žemės ūkio veiklai, miškų ūkio veiklai ir kitai paskirčiai išdėstymą, derinant urbanistinės plėtros poreikius, vertingų žemės ūkio naudmenų ir miškų išsaugojimo bei gamtinio karkaso formavimo reikalavimus.	-
Sprendinių įgyvendinimo pagrindu prognozuojama, kad bus racionaliau naudojama žemė, atsižvelgiama į dirvožemių savybes, kitas gamtines sąlygas bei gyvenamųjų vietovių plėtros perspektyvas.	-
Užtikrinamos ir įgalinamos atitinkamos veiklos žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties teritorijose, ekstensyvaus naudojimo ir intensyvaus naudojimo žemės plotuose.	-
Rekreacijos sprendiniai padės rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo plėtojimo politiką integruoti į bendrą regiono vystymo programą.	-
Rekreacijos sprendinių realizavimas turės ilgalaikį poveikį optimizuojant turizmo	-

sektorius infrastruktūros išdėstymą bei kultūros paveldo integravimo principus.	
---	--

b) poveikis ekonominei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Žemdirbystės ir miškininkystės vystymo galimybė turės ilgalaikį poveikį konkurencingos produkcijos gamybai bei investicijų į šį sektorių augimui.	-
Sudaromos sąlygos susiformuoti prekiniams, konkurencingiems ūkiams ir intensyvinti žemės ūkio gamybą.	-
Rekreacinės veiklos sprendiniai įgalins ekonomiškai aktyvinti gamybą mažiau tinkamas teritorijas, sustiprins rekreacijos ir turizmo sektoriaus padėtį, naujų turizmo centrų bei poilsio vietovių formavimą ir įsisavinimą.	-
Žemės ūkio, transporto, vidutinio ir smulkaus verslo įmonių mokesčiai turės vidutinės trukmės ir ilgalaikį poveikį rajono savivaldybės ir šalies biudžeto įplaukoms.	-

c) poveikis socialinei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Ūkio plėtros sprendiniai turės tiesioginį ilgalaikį poveikį miestų ir kaimo gyvenamųjų vietovių plėtrai.	-
Ūkio plėtros sprendiniai įgalins realiau įvertinti rajono savivaldybės socialinės aplinkos raidos potencialą, suteiks ilgalaikę perspektyvą regiono gyventojų užimtumo būklei prognozuoti.	-
Rekreacinių teritorijų įsavinimas suformuos ekonomiškai sąlygotą veiklos perspektyvą nakvynės vietų, užėigų, kaimo	-

turizmo sodybų kūrimui ir naujų darbo vietų sukūrimą vietos gyventojams.	
Ūkio plėtros sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį poveikį ir padės socialinės aplinkos plėtojimui – didins gyventojų užimtumą, intensyvins kultūrinę raidą, skatins naujų laisvalaikio formų paieškas.	-

d) poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Žemės ūkio palaikymą numatantys sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį kaimo gyvenamosios aplinkos tęstinumui.	-
Įgyvendinus žemės ūkio veiklos optimizavimo sprendinius bus išsaugotas krašto dirvožemių gamtinis potencialas. Rajono savivaldybės teritorijos miškingumas padidės. Bus planingai formuojamas kultūrinis kraštovaizdis, lokalizuoti plotai, skirti natūralių ekosistemų apsaugai.	-
Sprendinių įgyvendinimas tam tikru mastu skatins rekreacinės gamtinės aplinkos pilnavertiškumo didinimą, gamtos ir kraštovaizdžio vertybių eksponavimą ir pritaikymą lankymui.	-
Sprendinių realizavimas skatins rekreacinės gamtinės aplinkos racionalų panaudojimą, reikalingų apsaugos priemonių taikymą, kraštovaizdžio estetinės kokybės palaikymą ir turės šiai aplinkai ilgalaikį poveikį.	-

5.2.4. Susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai

a) poveikis teritorijos vystymo darnai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis

Susisiekimo sistemos, automobilių kelių priežiūros sprendiniai padės funkciškai integruoti rajono savivaldybę į bendrą subalansuotą regiono susisiekimo infrastruktūros vystymą, formuos ilgalaikį poveikį teritorijos vystymo darnai.	-
--	---

b) poveikis ekonominei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Susisiekimo sprendiniai skatins regiono turizmo plėtrą, padės sukurti naujas darbo vietas, sudarys palankias sąlygas pervežimų verslui. Bus pasiektas ilgalaikis teigiamas poveikis ekonominei aplinkai.	-

c) poveikis socialinei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Susisiekimo sprendiniai skatins ilgalaikę kaimo gyventojų socialinę plėtrą – gerins gyventojų užimtumą, transportinį judrumą, galimybes pasirinkti darbą, darbo vietų pasiekiamumą bei socialiai remtinių žmonių galimybes keliauti.	-
Kelių tinklo būklės gerinimo, planuojamų naujų objektų (aplinkkelių) įgyvendinimas turės ilgalaikį poveikį mažinant aplinkos taršą ir triukšmą gyvenamoje aplinkoje, didinant eismo saugumą keliuose.	-

d) poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Susisiekimo infrastruktūros sprendinių įgyvendinimas turės neutralų poveikį kraštovaizdžiui.	Kelių priežiūros ir statybos laikotarpiu numatomas lokalus trumpalaikis poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Kelių tinklo būklės gerinimo sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį poveikį mažinant aplinkos oro taršą.	-
Dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo plėtra rajono savivaldybėje sumažins transporto priemonių naudojimą, mažiau bus teršiama gamtinė aplinka.	-

5.2.5. Inžinerinės infrastruktūros sistemų plėtros sprendiniai

a) poveikis teritorijos vystymo darnai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Šilumos tiekimo sprendiniai didinant atsinaujinančių energijos šaltinių dalį kuro balanse turės teigiamą ilgalaikį poveikį gyvenamųjų teritorijų vystymui.	-
Atliekų tvarkymo sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį poveikį. Bus kokybiškai užtikrinta viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga visiems Šakių rajono gyventojams.	-
Inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti susiklosčiusią Šakių rajono savivaldybės erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos efektyvų aprūpinimą infrastruktūra, iš anksto rezervuoti teritorijas infrastruktūrai plėtoti.	-
Vandentvarkos ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių dalių sprendinių įgyvendinimas rajono savivaldybėje sudarys sąlygas darniam ir efektyviam planuojamam teritorijų vystymui.	-

b) poveikis ekonominei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis)	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis)
---	---

poveikis	poveikis
Vandentvarkos sprendiniai leis modernizuoti esamas sistemas ir statant naujas. Vietinės įmonės galės didinti savo pajėgumus gamybos ir paslaugų srityse, todėl turės ilgalaikį poveikį.	-
Atliekų tvarkymo sprendiniai turės trumpalaikį poveikį ekonominei aplinkai dėl papildomų atsilaisvinusių žemės naudmenų.	-
Šilumos tiekimo sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį ekonominei aplinkai dėl pritraukiamų investicijų, įmonių konkurencingumo augimo, naujų technologijų diegimo ir gamybinių pajėgumų augimo naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius.	-
Sprendiniai energetikos srityje turės teigiamą poveikį ir energijos išteklių vartojimo efektyvumui, didėjantis energijos išteklių vartojimo ir tiekimo efektyvumas lems mažesnę pirminių išteklių poreikį ir išlaidas išteklių pirkimui	-
Didėjantis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros ir šilumos gamybai lems mažesnę neatsinaujinančių energijos išteklių naudojimą.	-
Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje sudarys palankias sąlygas žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimuisi, užtikrins, kad vartotojams telekomunikacijų ir ryšių paslaugos būtų teikiamos už konkurencingas kainas.	-

c) poveikis socialinei aplinkai

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Centralizuoto vandens gerinimo įrenginių statybos sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį žmonių sveikatai. Nuotekų	Sprendiniai gali turėti trumpalaikį poveikį gyventojams dėl tarifų didėjimo ar

tvarkymo plėtros sprendiniai turės ilgalaikį poveikį gyvenimo kokybei kelti.	mokesčių įvedimo už naujai teikiamas komunalines paslaugas
Šilumos tiekimo sprendiniai turės ilgalaikį poveikį socialinei aplinkai dėl gyvenviečių ekonominio poveikio, naujų darbo vietų sukūrimo bei aukštesnės kvalifikacijos specialistų poreikio.	Šilumos tiekimo sprendiniai gali turėti trumpalaikį poveikį socialinei aplinkai dėl didėjančių kuro kainų ir energijos paslaugų tarifų.
Atliekų tvarkymo sistemos sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį poveikį visuomenės nuostatų formavimui į atliekų problemos sprendimą.	Atliekų tvarkymo sistemos įgyvendinimo sprendiniai gali turėti trumpalaikį poveikį gyventojams dėl mokesčių įvedimo už naujai teikiamas komunalines paslaugas.

d) poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis
Vandentvarkos sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį mažinant paviršinių vandenų taršą komunalinėmis nuotekomis.	Vandentvarkos sprendinių įgyvendinimas tiesiant komunikacijas gali turėti trumpalaikį lokalų poveikį gamtinei aplinkai.
Šilumos tiekimo sprendiniai turės ilgalaikį poveikį miestų bei CŠT turinčių gyvenviečių aplinkos oro kokybei dėl bendro teršalų emisijų mažėjimo ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo.	Šilumos decentralizavimo sprendiniai Šakių rajono savivaldybės miestuose gali turėti trumpalaikį poveikį oro kokybei dėl azoto junginių koncentracijų ribinių verčių viršijimo.
Atliekų tvarkymo sistemos įgyvendinimo sprendiniai turės ilgalaikį poveikį gruntinių vandenų kokybės gerėjimui ir dirvožemio bioprodukcinių savybių atsikūrimui buvusių sąvartynų teritorijose.	-
Elektros tiekimo sistemos objektų modernizavimo sprendinių poveikis rajono gamtinei aplinkai daugiau teigiamas ar neutralus.	-
Dirvožemio ištekliams bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo įrenginių.	-

<p>Moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę. Mažėjanti rajono savivaldybės oro tarša taip pat lems mažesnę paviršinių vandenų taršą ir eutrofikacijos, rūgščių lietu poveikį jiems. Sprendiniai orientuoti į tausų vandens išteklių vartojimą.</p>	<p>-</p>
--	----------